

Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål

Dalslands familjehemsenhet riktlinjer för arvode och omkostnadsersättningar samt sociala förmåner för familjehem

Antagen av Socialnämnden
den 18 oktober 2022,
SN § 162

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Allmänt.....	4
2	Omkostnadsersättning	5
2.1	Delegation avseende beslut om omkostnadsersättning.....	5
2.2	Principerna för omkostnadsersättningen.....	6
2.3	Grundersättning.....	7
2.4	Tilläggskostnader i de fall inte högsta omkostnadsersättningen utbetalas	7
2.5	Extra utrustning till barnet	9
2.6	Principer för utbetalning av extra omkostnadsersättning.....	10
2.7	Startbidrag.....	11
2.8	Beviljade tings tillhörighet.....	11
3	Arvodet.....	11
3.1	Delegation avseende beslut om arvodessättning.....	11
3.2	Principerna för arvodet	12
3.3	Arvodessättning.....	12
3.4	Förhållanden som kan motivera en höjning av arvodet.....	13
3.5	Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen.....	14
3.6	Kompensation genom tillfällig föräldrapenning.....	14
3.7	Kompensation för inkomstbortfall	14
3.7.1	Delegation avseende beslut om kompensation för förlorad arbetsinkomst.....	15
4	Avlastning i vården	16
5	Särskilda regler avseende jourplaceringar	16

6	Försäkringar	16
7	Familjehemmets sociala förmåner från Försäkringskassan.....	18

Inledning

Detta material avseende ersättningar till familjehem syftar till att användas av tjänstemän på Dalsheds familjehemsenhet. Utgångspunkten är de riktlinjer som utformats av SKR (Sverige Kommuner och Regioner). Ersättningsnivåerna som nämns i riktlinjerna är maxbelopp som årligen regleras utifrån aktuellt basbelopp. En individuell bedömning i varje enskilt fall skall alltid göras. Revideringar kan göras efter hand.

Ordförklaring; bsp= aktuellt basbelopp.

1.1 Allmänt

De av SKR rekommenderade familjehemsersättningarna skall tillämpas för socialnämndens familjehemsvård för barn och unga (SKR:s aktuella cirkulär). Detta skall gälla alla placeringar som socialnämnden beslutar om. Ersättningen regleras i särskilt avtal mellan socialnämnden och familjehemmet.

Den ekonomiska ersättningen till familjehemmet består av ett arvode och en omkostnadsersättning. Ersättningen ska alltid utbetalas till den eller de fysiska personer med vilken/vilka socialnämnden ingått avtal om placeringen och ersättningen. Familjehemsvård betraktas inte som yrkesmässig verksamhet och avtal kan endast ingås med fysisk person.

Familjehemsföräldrar är i skattehänseende att betrakta som uppdragstagare som utför arbete för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst och utan att arbetet ingår i näringsverksamhet som bedrivs av uppdragstagaren. Socialnämnden är skyldig att betala sociala avgifter. I de fall socialnämnden är huvudarbetsgivare finns också skyldighet att innehålla preliminär skatt.

Även om familjehemmet bildar bolag förändras inte formerna för utbetalning av ersättningarna. Avtal om att uppdragstagaren själv ska betala skatt och avgifter godtas inte skattemässigt.

Ersättningen utbetalas till familjehemmet i slutet av innevarande månad. Socialnämnden ska lämna kontrolluppgift över såväl utbetalda arvoden som samtliga omkostnadsersättningar. Detta sker av lönekontoret.

Familjehemmen får göra avdrag i sin deklaration med ett belopp som svarar mot omkostnadsersättningen. Observera att detta gäller all omkostnadsersättning även sådant som beviljas vid enstaka tillfällen som extra omkostnadsersättning. Staten bestämmer om eventuella begränsningar i rätten till avdrag för utgifter som uppkommer i samband med förvärvsinkomster.

I de fall socialnämnden betalar en högre omkostnadsersättning än den centrala rekommendationen (vilket är samma summa som den högsta skattefria) ska nämnden kunna redovisa den ekonomiska beräkning som ligger till grund för ersättningen.

Om det begärs av skattemyndigheten ska familjehemmet kunna få en skriftlig information att lämna till skattemyndigheten avseende den ekonomiska beräkningen och skälen till den högre omkostnadsersättningen.

Den omkostnadsersättning som utbetalts ska redovisas på kontrolluppgiften till skattemyndigheten.

Det görs inget skatteavdrag och betalas inga avgifter på omkostnadsersättningen. Omkostnadsersättningen är varken sjukpenning- eller pensionsgrundande.

Den högsta skattefria kostnaden för tilläggskostnader är (inklusive grundkostnaden) 175 % av basbeloppets månadsbelopp.

Omkostnadsersättning

2.1 Delegation avseende beslut om omkostnadsersättning

Familjehemssekreteraren får besluta om omkostnadsersättning inom SKR:s riktlinjer. Omkostnadsersättning över dessa beslutas av enhetschef/IFO-chef i respektive kommun.

2.2 Principerna för omkostnadsersättningen

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Generellt betalas en hög ersättning ut till familjehemmen som ska täcka de kostnader som kan uppkomma i och med en placering av ett barn. Ersättningen beräknas utifrån ålder.

Konsumentverkets beräkningar av kostnader för olika hushåll och för barn i olika åldrar har beaktats vid beräkningen av omkostnadsersättningens storlek. Nivån är satt med beaktande av att de placerade barnen har stora behov. Hänsyn har också tagits till att familjehemmen vanligen har en högre standard än den som ligger till grund för Konsumentverkets beräkningar.

Vid tillfällig placering i ej utrett nätverkshem utgår grundomkostnad enligt SKR efter ålder. Behov av eventuell tilläggskostnad prövas individuellt om det finns skäl för detta.

Vid tillfällig placering i utrett familjehem eller vid stadigvarande placering i utrett familjehem utgår vanligtvis maximal ersättning enligt SKR, dvs grundkostnad och högsta tilläggskostnad utifrån ålder. Vid dessa placeringar inkluderar löpnade omkostnadsersättning i princip alla kostnader för barnet, såsom till exempel barnomsorgsavgift, busskort, telefon, umgängesresor, specialkost, glasögon/linser, semesterresor, fritidsaktiviteter och sparande. Undantaget är utrustning vid nyplacering.

De flesta familjehem har tilläggskostnader och de kan variera över tid. Dalslandskommunerna har valt att löpande betala ut maximal tilläggskostnad. Detta då det anses ingå i familjehemmens uppdrag att hantera och planera för barnets försörjning.

Vid placering i ekonomiskt utsatta familjehem (till exempel vissa nätverksfamiljehem) kan det vara motiverat att löpande endast utbetala grundomkostnad och att familjehemmet får ansöka om specifika tilläggskostnader. Detta kan göras för att säkerställa att hela omkostnaden kommer barnet till del samt att barnets ekonomiska förutsättningar ska matcha familjehemmets ekonomiska nivå.

Vid alla placeringar dras barnbidraget eller studiebidraget från omkostnaden om det utbetalas direkt till familjehemmet eller till den unge. Barnet kan ha extra tillägg från CSN och detta tillägg ska i så fall inte räknas som en inkomst.

CSN betalas inte ut under sommarlov (juli och augusti). Extra omkostnad för att kompensera detta betalas inte ut till familjehem som har högsta omkostnadsersättningen löpande. Dock kan extra omkostnad utbetalas till familjehem som löpande har grundomkostnad.

Vid planerade längre umgängen eller avlastning (ej korttidsvistelser) reduceras omkostnaden per dag men inget sker med barnbidrag eller studiebidrag.

Den unges eventuella egna inkomst från sommarjobb eller extrajobb påverkar inte familjehemmets ersättning så länge den unge går i gymnasieskolan. Om den unge däremot har inkomst i form av aktivitetsersättning eller om den unge bor kvar en längre tid efter avslutade gymnasiestudier, ska omkostnadsersättningen minskas med rimlig del.

2.3 Grundersättning

I omkostnaden ingår kostnader för barnets livsuppehälle och del i de gemensamma hushållsutgifterna. Exempel på sådana utgifter är livsmedel, kläder, skor, personlig hygien, fickpengar, lek och fritid, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd, textilier, TV, telefon och normalt slitage. Hänsyn har tagits till att familjehemmet får kostnader för ökad förbrukning av elström, vatten och normalt slitage.

Ersättningen utgår från att familjehemmet tar emot barnet i sin befintliga bostad, vilket innebär att placeringen inte medför högre boendekostnad eller högre hyra.

2.4 Tilläggskostnader i de fall inte högsta omkostnadsersättningen utbetalas

Om högsta omkostnadsersättningen utbetalas, vilket är normalfallet, ingår nedanstående kostnader i omkostnadsersättningen.

Exempel på sådana kostnader är barntillsynsavgift, kostnader för umgängesresor till föräldrar eller andra närstående och övriga resor,

specialkost, glasögon eller linser, samt eventuella avgifter för färdtjänst. Barn i familjehemsvård omfattas av samma högkostnadsskydd för läkarvård och medicin som familjens övriga barn.

Kostnader som är regelbundet återkommande kan schabloniseras och betalas som en fast tilläggskostnad per månad medan andra kostnader uppkommer mer sällan och prövas när det är aktuellt. Beslut bör skrivas när tilläggskostnader beviljas under placeringen. När det gäller schablonersättningar bör det i beslutet framgå att det ligger på familjehemmet att meddela om förhållandena ändras. Viktigt att tänka på här är att enstaka och tillfälliga tilläggskostnader gör att den totala månadsprocentsatsen höjs och kan överstiga den högsta skattefria kostnaden.

Glasögon och linser: Här beviljas max 3.5 % av bsp för bågar och den faktiska kostnaden för glas. Synundersökning bekostas i sin helhet. Kostnadsförslag, där den medicinska grunden till barnets behov av de aktuella glasen framgår, skall begäras in. Försäkringar skall utnyttjas om glasögonen har förorsakats genom olycka. Linser beviljas endast utifrån funktions- och medicinska skäl, ej kosmetiska.

Körersättning (vid fritidsaktiviteter och umgänge): I de fall resorna är återkommande och kontinuerliga, läggs de in som en schablon i den löpande omkostnadsersättningen. I annat fall beviljas kostnaden utifrån en rimlighetsbedömning och enligt den milersättning som motsvarar den högsta skattefria milersättningen, som årligen fastställs av Skatteverket.

Barnomsorg: De kommunala kostnaderna för barnomsorg är godtagbara. Familjehemmet skall informeras om att det åligger dem att meddela familjehemsenheten om kostnaderna ändras.

Färdtjänst: Ansökan om tillstånd till färdtjänst ska sökas hos den kommun där sökande är bosatt eller hos den till vilken kommunen överlåtit sina uppgifter enligt färdtjänstlagen. En sådan ansökan kan göras av den sökande eller även legal företrädare för denna.

Läkarvård och medicin: Enstaka utlägg för medicin och läkarvård ersätts ej. Vid utlägg för medicin och läkarvård till placerade barn med långvarig sjukdom (t.ex. astma och ADHD) där utgifterna för medicinen och läkarvården är bestående och regelbundna, utbetalas årligen ersättning upp till gränsen för högkostnadsskyddet. Vid utlägg för medicin och läkarvård vid en intensiv sjukdomsperiod kan ersättning ges efter individuell prövning.

Pass: Vid behov kan ersättning utgå med max 1 % av bsp. OBS!
Vårdnadshavarna måste medverka i passansökan.

2.5 Extra utrustning till barnet

Om högsta omkostnadsersättningen utbetalas, vilket är normalfallet, ingår nedanstående kostnader i omkostnadsersättningen.

När det gäller extrautrustning till det placerade barnet kan det till exempel vara fråga om inköp av cykel och datorn/mobiltelefon. Skriftligt beslut skall skrivas. I det fall barnet har egna tillgångar, till exempel pengar på ett spärrat konto, skall familjehemmet kontakta överförmyndaren för att få pengar till den extra utrustning som barnet behöver. I de fall socialnämnden beviljar kostnaderna för sådana inköp är det viktigt att notera att utrustningen som beviljas är till för att täcka barnets behov och att den tillhör barnet och inte familjehemmet. Om barnet flyttar från familjehemmet ska barnet få denna utrustning med sig. Detta bör framgå av beslutet som ligger till grund för utbetalningen.

Cykel: det får anses rimligt att ett barn behöver 3 cyklar under uppväxten (2 barncyklar och en vuxencykel). Max 15 % av basbeloppet beviljas totalt för samtliga tre cyklar.

Semesterresor: Max 10 % av bsp/år.

Musikanläggning: Max 1,5 % av bsp.

Mobiltelefon: Max 3,1 % av bsp.

Surfplatta: Max 2,1 % bsp.

Dator: Max 5,1 % av bsp

Dyrare fritidsaktiviteter: Utlägg för fritidsaktiviteter ingår i grundkostnaden. Om barnet har dyrare fritidsaktiviteter (golf, ridning, ishockey etc.) och om dessa bedöms vara adekvata, kan utbetalning göras utifrån rimlighet och med max 10 % av bsp.

Kläder m.m: Socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. I första hand skall föräldrarna stå för att barnen är utrustade. Därför skall det i första hand kollas upp vad barnet har hemma och om föräldrarna har möjlighet att stå för eventuellt inköp av kläder.

Sommar: Max 7 % av bsp. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Vinter: Max 9 % av bsp. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Det kan vara lämpligt att barnet, familjehemmet och i förekommande fall föräldrarna i samråd med Individ- och familjeomsorgen planerar vad som ska köpas.

2.6 Principer för utbetalning av extra omkostnadsersättning

Kostnaden för den beviljade extra utrustningen betalas till familjehemmet, som gör inköpet. Beloppet redovisas som omkostnadsersättning på kontrolluppgiften till skattemyndigheten.

Familjehemssekreterare och familjehemmet kommer överens om en maxsumma inom riktlinjerna för det aktuella inköpet. Familjehemmet skall i möjligaste mån lägga ut pengar för de kostnader som uppstår. Är detta ej möjligt skall om möjligt utbetalningen ske via nästa löneutbetalning. Efter insänt och redovisat kvitto ersätts familjehemmet sedan med den faktiska kostnaden för inköpet. Detta förutsatt att kostnaden ligger inom ramen för överenskommelsen. Överstiger den faktiska kostnaden den överenskomna summan, är det familjehemmets eget ansvar att stå för den överstigande delen, vilket de bör bli informerade om innan det aktuella inköpet.

I de fall det rör sig om stora summor, är det inte rimligt att begära att familjehemmet skall lägga ut pengar. Om de ej kan invänta att ersättningen betalas ut vid nästa löneutbetalning finns det möjlighet att begära in offert eller kostnadsförslag, vilket är vanligt vid till exempel vid köp av glasögon, och en utbetalning baserad därpå kan sedan göras. Familjehemmet skall ombes att sedan skicka in kvitto för att redovisa det faktiska köpet.

I de fall det inte är möjligt att få en offert eller ett kostnadsförslag, skall familjehemmet ombes att undersöka priset för den aktuella varan och sedan kan en överenskommelse, inom ramen för riktlinjerna, träffas om en rimlig summa för inköpet. Familjehemssekreteraren och familjehemmet bör sätta en övre gräns, inom ramen för riktlinjerna, för hur mycket inköpet får kosta. Familjehemmet skall sedan redovisa köpet med kvitto. Eventuella avvikelser från den utbetalade summan regleras vid nästa utbetalning. Om köpet överstiger den utbetalade summan kan reglering endast ske om den överstigande delen är inom ramen för riktlinjerna och om den ej överstiger det överenskomna maxbeloppet. I andra fall får familjehemmet själva stå för den överstigande delen av kostnaden, vilket de bör bli informerade om innan det aktuella inköpet.

2.7 Startbidrag

Om det finns behov får familjehemssekreterare bevilja en engångssumma i samband med placeringen som ska täcka inköp av kläder aktuella för årstiden samt övriga eventuella behov, såsom inredning av rum och hygienutrustning.

2.8 Beviljade tings tillhörighet

Allt som kan räknas som personliga saker, exempelvis kläder, möbler, cyklar och annan utrustning som har beviljats till det placerade barnet tillhör barnet och skall följa barnet vid en eventuell flytt.

Arvodet

3.1 Delegation avseende beslut om arvodessättning

Familjehemssekreteraren får besluta om arvodessättning inom SKR:s riktlinjer. Arvodessättning över dessa beslutas av respektive kommuns enhetschef/IFO-chef.

3.2 Principerna för arvodet

Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Det kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna, eller utbetalas till en av dem enligt deras önskemål.

Socialnämnden gör avdrag för preliminär skatt och betalar lagstadgade avgifter.

Uppdraget att vara familjehem är inte semestergrundande.

Arvodet är såväl sjukpenning- som pensionsgrundande. Det berättigar dem däremot inte till tjänstepension.

Socialnämnden ska inte betala sjuklön under de första fjorton dagarna av en sjukperiod, eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande. En familjehemsförälder ska sjukanmäla sig direkt till Försäkringskassan för att få sjukpenning.

Uppdragstiden som familjehem ger inte rätt till A-kassa.

Genom arvodet ersätts familjehemmet för sitt uppdrag och den tid som det för med sig. En familjehemsförälders åtaganden är att fungera som förälder i vardagssituationen det vill säga gå på föräldramöten, delta i utvecklingssamtal i förskola och skola, besök hos tandläkare och läkare, ta emot företrädare för socialnämnden och delta i fortbildning och handledning. Det arvode som utbetalas ska ha beräknats utifrån detta och kompensation för eventuell inkomstförlust ska inte ges i dessa fall.

Vid tillfällig placering i ej utrett nätverkshem utgår inget arvode, endast omkostnad enligt grundnivå.

3.3 Arvodessättning

Familjehemmet kan antingen få ett grundarvode eller ett förhöjt arvode. Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. Grundarvodena för familjehemmen baseras på SKR:s årliga rekommendationer. Arvodet följer löneutvecklingen i vårddyrken som till exempel vårdare, barnskötare, vårdbiträden och behandlingsassistenter. Det innebär att

grundarvodet omräknas varje år med den procentsats som motsvarar den senast kända genomsnittliga löneökningen för dessa yrkesgrupper. Uppgifter om den procentuella löneökningen hämtas årligen från förbundets lönestatistik. Omräkningen gäller från och med den 1 januari respektive år.

Arvodet är uppdelat på två åldersklasser; 0–12 år samt 13–19 år. Om det är motiverat kan arvodet, efter bedömning, förändras när som helst under placeringen. Arvodet ändras inte automatiskt när ett barn, som vid placeringstillfället ingick i åldersklassen 0–12 år, blir 13 år.

3.4 Förhållanden som kan motivera en höjning av arvodet

För varje barn fastställs ett bestämt arvode per månad. Vid en nyplacering kan det ibland vara svårt att bedöma den placerades behov av insatser och därmed vilken arbetsinsats som kommer att krävas av familjehemmet. Inledningsvis kan då arvodet bestämmas för en begränsad period till exempel 3 månader. Därefter bör det finnas bättre förutsättningar att fastställa nivån på det löpande arvodet.

Barn som placeras i familjehem har vanligtvis sociala problem, funktionshinder eller andra påtagliga störningar av varierande omfattning. De rekommendationer till arvodering som förbunden lämnar har tagit hänsyn till detta. Rekommendationerna gäller oavsett vilket lagrum som placeringen (SoL, LVU) eller insatsen (LSS) grundar sig på.

I det följande lämnas exempel på förhållanden som, ensamma eller tillsammans, kräver ökade arbetsinsatser och kunskaper vilket motiverar en höjning av arvodet inom ramen för rekommendationerna.

- starkt utagerande beteende: bråkig, impulsdriven, aggressiv
- starkt hämmat beteende: passiv, depressiv, ängslig, inbunden
- specifika skolproblem: skolk, anpassningsproblem, konflikter
- missbruk av beroendeframkallande medel
- negativt beteende: kriminalitet, asocialitet, vagabond-beteende, prostitution
- fysiska och psykiska funktionshinder, begåvningshandikapp

- kroppslig sjukdom av kronisk karaktär, allergier, eksem och liknande som ställer krav på särskilda insatser omfattande kontakter med sjukvården, barn- och ungdomspsykiatri och myndigheter
- Omfattande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer.
- Stora känslomässiga behov

3.5 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen

Det förekommer att familjehem behöver avlastning i vården av barn som till följd av funktionshinder, sjukdom eller liknande är särskilt vårdkrävande. Det är fråga om ärenden där barnet regelbundet kommer att vistas utanför familjehemmet.

Frågan om reducering av ersättningarna kan även uppkomma under en pågående placering. Det blir det en fråga om en överenskommelse om hur barnets frånvaro påverkar familjehemmets kostnader och arbetsinsats och därmed storleken på arvodet och omkostnadsersättningen.

Frågan om förändringar i ersättningarna kan bli aktuell när ett familjehemsplacerat barn ska gå i skolan på annat håll och behöver bo där under skoltid samtidigt som placeringen i familjehemmet behöver kvarstå.

3.6 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning

I rekommendationernas konstruktion har hänsyn tagits till att alla barn kan drabbas av tillfälliga sjukdomar och behöva ha en vuxen hemma hos sig. Familjehemmets inkomstbortfall kompenseras då via den tillfälliga föräldrapenningen.

Ansökan om tillfällig föräldrapenning görs hos Försäkringskassan och ansvaret för att göra detta vilar på familjehemsföräldern. Kommunen ska inte kompensera för resterande inkomstbortfall.

3.7 Kompensation för inkomstbortfall

Frågan om kompensation för inkomstbortfall blir aktuell när nämnden rekryterar ett familjehem där familjehemsföräldrarna förvärvsarbetar och någon av dem

behöver vara tjänstledig under en tidsbegränsad period för att vara hemma med barnet.

Vid alla placeringar är det rimligt att en vuxen avstår från förvärvsarbete och finns med barnet under en inskolningsperiod. Nämnden och familjehemmet ska ha kommit överens om detta i förväg och tidsbegränsat denna period. Inskolningsperioden kan förlängas om det finns särskilda skäl. Nämnden kompenserar familjehemsföräldern för dennas inkomstbortfall inklusive semesterersättning. För samma tid utbetalas det arvode som har fastställts utifrån barnets förhållande.

Det kan också förkomma att nämnden, med hänsyn till det placerade barnets behov, begär att en vuxen ska finnas hemma under en längre period. En sådan period ska tidsbegränsas och kan förlängas vid behov. Frågan blir aktuell vid till exempel spädbarnsplaceringar. Den familjehemsföräldern som då tar en tidsbegränsad tjänstledighet förlorar sin förvärvsinkomst. Nämnden kompenserar för detta inkomstbortfall inklusive semesterersättning. För samma tid utbetalas det arvode som har fastställts utifrån barnets förhållande.

Ingen kompensation ges för hemarbetande familjehemsförälder. Det kan förekomma att ett barn har så stora omvårdnadsbehov på grund av sitt sjukdomstillstånd eller svåra funktionshinder att det krävs en vuxen hemma på heltid. Ett sådant familjehemsuppdrag kommer sannolikt att bestå under överskådlig tid och är inte möjligt att kombinera med förvärvsarbete. Nämnden söker då ett familjehem som väljer att vara familjehem på heltid, kanske som alternativ till förvärvsarbete. I sådant fall har familjehemsföräldern gjort valet att avstå från förvärvsarbete för att vara familjehem. Det innebär att det inte finns någon förvärvsinkomst att kompensera för.

3.7.1 Delegation avseende beslut om kompensation för förlorad arbetsinkomst

Enhetschef familjehemsenheten kan besluta om kompensation för förlorad arbetsinkomst upp till 3 månader. För längre tid än så beslutar verksamhetschef i respektive kommun.

■ Avlastning i vården

Det placerade barnet kan ha stort behov av tillsyn och vård till följd av till exempel funktionshinder, sjukdom eller beteendestörningar. Detta kan medföra att familjehemmet behöver avlastning i vården och kan vara en förutsättning för att familjehemsvården ska kunna genomföras. Den placerande socialnämnden ansvarar för att familjehemmet får det stöd och den hjälp som behövs, vilket framgår av SoL 6 kap 7 § och 16 kap 2 §.

I första hand kan avlastning ske genom att barnet får plats i förskola eller inom skolbarnsomsorgen. Avlastningen kan även ske genom att en person kommer till familjehemmet och tar hand om barnet i den omfattning som behövs i det enskilda fallet.

I vissa fall är det lämpligare att avlastning sker genom att barnet vistas på annan plats till exempel i en annan familj eller i ett så kallat korttidshem. Vilken typ av avlastning som ska väljas och omfattningen bedöms efter omständigheterna i det enskilda fallet. Här är det av största vikt att först och främst se till vilka resurser som finns i barnets naturliga nätverk.

Kostnaderna för sådana insatser, oavsett i vilken form den ges, betalas av den placerande nämnden som också beslutat om insatsen.

■ Särskilda regler avseende jourplaceringar

Vid behov av akut jourplacering och det inte finns möjlighet att diskutera ersättning med aktuell kommun har enhetschef familjehemsenheten rätt att besluta om arvode upp till 20 000 kr/månad (41 % av psb). Detta under fyra månaders tid.

■ Försäkringar

Familjehemsplacerade barn och ungdomar som placerats i familjehem av Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda och Åmåls kommuner är kollektivt olycksfallsförsäkrade.

Familjehemmen ska ha en hemförsäkring med ett tillägg för allrisk/drulle/otursförsäkring. I de fall det familjehemsplacerade barnet skadar

något i familjehemmet, skall familjehemmets hemförsäkring i första hand användas. Familjehemmet bör anmäla skadan till socialnämnden så fort som möjligt och diskussion får föras om socialnämnden skall ansvara för kostnaden för självrisk. Dock ingår ett tillägg för självrisk i omkostnadsersättningen och i första hand ska man använda sig av denna. Familjehemmet ska uppmanas att spara av den avsedda summan till eventuell självrisk.

I de fall besökande till det placerade barnet skadar något i familjehemmet, ansvarar socialnämnden inte för detta.

Familjehemmets sociala förmåner från Försäkringskassan

Familjehemsförälder har rätt till föräldrapenning på samma sätt som biologiska föräldrar (4 kap. 2 § b AFL).

Vård av barn: Familjehemmet har möjlighet att vara hemma och vårda ett sjukt barn under samma premisser som när barnet bor med sina föräldrar

Allmänt barnbidrag: Om barnet vårdas med stöd av SoL eller LVU under en längre period ska barnbidraget utbetalas till familjehemmet och omkostnadsersättningen reduceras med motsvarande belopp. Det familjehemsplacerade barnet berättigar inte till flerbarnstillägg (2 a § lagen om allmänt barnbidrag).

Bostadsbidrag: Familjehemmet kan vara berättigat till bostadsbidrag för det placerade barnet. Även föräldrar som har barnet boende hos sig för regelbundet umgänge kan ha rätt till bostadsbidrag. Närmare upplysningar om aktuella regler för bostadsbidrag finns hos Försäkringskassan

Vårdbidrag: Familjehemmet kan eventuellt få vårdbidrag om de vårdar ett sjukt barn.

Andra ersättningar, barnpension och barnets sparpengar: SKR:s rekommendationer kring ersättningar och arvoden uppdateras årligen.

Högekostnadsskydd för läkarvård och mediciner: Samtliga barn i familjehemmet, inklusive det familjehemsplacerade barnet, omfattas av ett gemensamt högekostnadsskydd för läkarvård respektive medicin.

Barns pensionsförmåner: Barnet har rätt till barnpension om den ena eller båda föräldrarna är avlidna. Barnpensionen utgår enligt bestämmelserna i det allmänna pensionssystemet. Barnet kan också ha rätt till pension från annat håll, till exempel privata pensionsförsäkringar.

Den av barnets föräldrar som lever ska ansöka om och uppbära pension för barnets räkning. Om inget annat beslutas kommer barnpensionen att utbetalas till den efterlevande föräldern.

Barnets sparpengar: Familjehemsföräldrarna eller de särskilt förordnade vårdnadshavarna, bör spara pengar för barnets räkning. Detta är likställt med att ge barnet en penninggåva. Ett barns vårdnadshavare, ansvarar för att barnets pengar förvaltas och används på ett sätt som är till nytta för barnet. Detta gäller oavsett hur barnet fått dessa pengar. En förälder som är vårdnadshavare kan således komma över och använda barnets tillgångar. Föräldrar som inte är vårdnadshavare kan inte få tillgång till barnets pengar. De familjehemsföräldrar som vill spara för barnets räkning bör lämpligen spara i eget namn. Pengarna kan sedan ges som gåva när barnet blir myndigt eller senare.